

GIDS VOOR JE EIGEN

Pop-upwinkel

KERK IN DE BUURT

Protestantse
Kerk

kerk
in actie

De ervaring van de 'Pop-upwinkel' in Assen en de 'Pop-upherberg' in Huizen

Drie jaar geleden begon 'Mooi Verhaal', een tijdelijke 'Pop-upwinkel' in een overdekt winkelcentrum in Assen. Het doel van de winkel was om de kerk meer in de samenleving zichtbaar te maken en om de verbinding tussen kerken te versterken. De kerkelijke 'Pop-upwinkel' was geopend van 11 november tot 6 januari, de tijd van Sint Maarten tot en met Driekoningen. Er worden diverse producten verkocht voor en door goede doelenorganisaties. Daarnaast is het een ontmoetingsplek waar het winkelend publiek nadrukkelijk wordt uitgenodigd voor een bakje koffie of thee. Er is ook een programma met een breed scala aan activiteiten.

Naast deze jaarlijkse 'Pop-upwinkel' is er nu ook een permanente 'Pop-upstore' in het gebouw van de VVV. Deze kleine variant van de 'Pop-upwinkel' heeft hetzelfde doel, maar op een kleinschaliger manier. Op vrijdagmiddag is het de werkplek van de stadspredikant.

In Huizen kwamen de gezamenlijke kerken eind oktober 2018 op het idee om in een leegstaand winkelpand een 'Pop-upherberg' te organiseren in de maand december met als doel om als kerk in juist deze maand een plek te creëren waar iedereen welkom is. In een zeer korte tijd heeft een werkgroep de voorbereiding gestart om dit te realiseren. Van 1 december 2018 tot 12 januari 2019 is de 'Pop-upherberg' open geweest met veel activiteiten.

Bouwen aan je eigen 'Pop-upwinkel'

In deze gids vind je alle informatie die je nodig hebt om te bouwen aan je eigen 'Pop-upwinkel'. We reiken je bouwstenen aan en bij elke bouwsteen vind je meer informatie en tips uit de praktijk van de 'Pop-upwinkel' in Assen en de 'Pop-upherberg' in Huizen. De bouwstenen staan in een logische volgorde, maar zijn ook om te wisselen. Je bent vrij om je eigen bouwwerk te maken. We gaan er vanuit dat je de eerste stappen op weg naar Kerk in de buurt al hebt gezet aan de hand van de startgids. Je bent dus al bezig met wat er binnen je kerk speelt en mogelijk is. Ook heb je stappen gezet in het verkennen en ontdekken van je buurt. Verder heb je waarschijnlijk al een groepje enthousiastelingen dat zich wil inzetten om Kerk in de buurt te zijn. Heb je dat nog niet gedaan, ga dan eerst aan de slag met de startgids.

BOUWSTEEN 1: **Onze visie**

Bespreek als team de verschillende onderdelen van de visie van een 'Pop-upwinkel'. Je vindt deze bij tip 1. Waar gaat je hart sneller van kloppen? Wat mis je? Waar zie je iets dat je moeilijk vindt? Waar zouden jullie als team het accent willen leggen? Hoe zouden jullie woord en daad willen verbinden aan jullie 'Pop-upwinkel'?

BOUWSTEEN 2: **Ons team**

Als het goed is, weet je al wie waar goed in is en wie welk netwerk heeft. Bekijk of je een rolverdeling kunt maken. Wie onderhoudt contacten met alle partners in het dorp of de stad? Wie zorgt er voor de communicatie? Wie kan zorgen voor een goede planning? Wie is verantwoordelijk voor de

financiën? Wat wil je gaan doen en welke mensen heb je daarvoor nodig? Zie ook tip 2.

BOUWSTEEN 3: **Ons doelgroep**

Een 'Pop-upwinkel' richt zich op winkelend publiek en passanten. Een 'Pop-upherberg' heeft plaats voor iedereen. Wellicht biedt jouw buurt nog concrete doelgroepen die bij een Pop-upwinkel zouden passen?

BOUWSTEEN 4: **Middelen**

Welke middelen heb je? Heb je een vast budget dat je zelf beheert? Welke ruimte kun je gebruiken? Kun je slim samenwerken en kosten delen? Neem tip 4 erbij voor praktische tips.

BOUWSTEEN 5: **Activiteiten**

De basis van de 'Pop-upwinkel' is het bieden van een gastvrije plek. Bekijk tip 5 voor activiteiten die je kunt ontplooiën om je eigen 'Pop-upwinkel' vorm te geven.

BOUWSTEEN 6: **Opbrengsten**

Wat levert zo'n 'Pop-upwinkel' eigenlijk op? Kijk niet alleen naar geld, maar breng ook niet-materiële opbrengsten in kaart. In tip 6 lees je er meer over.

BOUWSTEEN 7: **Samenwerken**

Als 'Pop-upwinkel' kun je met veel verschillende partijen samenwerken. Bepaal met welke partijen je

kunt samenwerken of wie er in elk geval op de hoogte moeten zijn van wat jullie gaan doen. Gebruik hiervoor de kennis die je al hebt van de context en de aanbevelingen in tip 7.

BOUWSTEEN 8: **Communicatie**

Hoe ga je communiceren over de opzet van de 'Pop-upwinkel' binnen de kerken en breder in het dorp of de stad? Zet kort op een rijtje welke middelen je inzet en op welke manier. Je vindt ideeën in tip 8.

BOUWSTEEN 9: **Evaluatie**

Het is belangrijk om na afloop van de 'Pop-upwinkel' te evalueren. Waar ben je als team trots op? Wat kan beter? Wat hoor je terug vanuit je doelgroep?

Tips bij de bouwstenen

TIP 1: Onze visie

Een 'Pop-upwinkel' helpt je om als kerk op een aansprekende en authentieke manier present te zijn in je dorp of stad. Het is een manier om een ontmoetingsplek te bieden onder de mensen. Een plek waar mensen op een uitnodigende wijze ontvangen worden en er gelegenheid is om verhalen te delen. Kernwoorden zijn presentie, ontmoeting, luisteren en het delen van verhalen. De presentiegedachte is een van de bouwstenen van de 'Pop-upwinkel'. Zo ben je als kerk op een laagdrempelige manier een ontmoetingspunt en draagt je aanwezigheid bij aan de levendigheid van de stad. De 'Pop-upwinkel' brengt de kerk nadrukkelijker in beeld bij de mensen, 'tjonge, dat de kerk dit doet'.

Je kunt je eigen kleur geven aan de dingen die je doet, zoals het agenderen van thema's die je belangrijk vindt. Daarbij hoeft je inhoudelijk niet in te leveren. Een initiatief als de 'Pop-upwinkel' is daarmee volop missionair. Presentie is wel heel belangrijk. Het evangelie komt niet pas aan de orde als je over Jezus praat. Luisteren naar verhalen van mensen is ook al evangelie in uitvoering.

In de 'Pop-upwinkel' zitten ook duidelijk diaconale elementen. Vooral kwetsbare mensen komen voor een bakje troost en het doen van hun verhaal. Daarnaast is de opbrengst van de 'Pop-upwinkel' in Assen bestemd voor de goede doelen die de producten verkopen.

TIP 2: Ons team

Wanneer je een 'Pop-upwinkel' start, is een klein kernteam een goede start. Je kernteam houdt zich bezig met:

- de coördinatie van het vrijwilligersrooster
- planning van het programma met de verschillende activiteiten
- het vinden van een locatie
- bijebrengen van aankleding en materialen en de inrichting van de locatie
- de pr-campagne

Daarnaast is de inzet van een grotere groep vrijwilligers onmisbaar. Zij zorgen voor de bezetting van de winkel en bieden een gastvrij en luisterend oor voor de bezoekers. Zoek mensen die makkelijk contact leggen, goed kunnen luisteren en een zinvol gesprek kunnen voeren. De praktijk in Assen wijst uit dat een flink

aantal vrijwilligers vaker meedoet. Daarnaast zijn er ook ieder jaar weer nieuwe mensen meedoen. Er zijn zo'n 15-20 vrijwilligers nodig om de 'Pop-upwinkel' te kunnen draaien.

Nodig aan het begin van het project alle vrijwilligers uit voor kennismaking en instructie. Gedurende de looptijd kun je ze via mails op de hoogte houden van ontwikkelingen. Je sluit af met een evaluatiebijeenkomst. Daarvoor kun je ook de diverse partners waarmee is samengewerkt uitnodigen.

TIP 3: Doelgroepen

Met de 'Pop-upwinkel' heb je geen specifieke doelgroep op het oog. Iedereen die binnenloopt is van harte welkom.

Assen. Door alle leegstand is de leefbaarheid in de binnenstad een zorg, evenals eenzaamheid. Met onze 'Pop-upwinkel' willen we positief bijdragen aan die leefbaarheid.

Huizen. Mensen die de 'Pop-upherberg' bezoeken, moeten zich direct thuis voelen. Op hun gemak wat rond kunnen struinen, een plekje vinden om even te zitten, praten, luisteren, relaxen, bidden, een kaarsje aansteken, mijmeren, spelen in de speelhoek voor de kinderen.

TIP 4: Middelen

Voor een 'Pop-upwinkel' heb je natuurlijk een pand nodig. Dat kan een leegstaand winkelpand zijn.

In Assen zitten we elk jaar een aantal weken in een leegstaand pand in het Forum, een overdekt winkelcentrum in Assen. Daarnaast hebben we sinds kort ook een vaste locatie in de winkelstraat, in het pand van de VVV. We bieden daar een kerkelijk informatiepunt.

In Huizen is op zeer korte termijn een leegstaand winkelpand gevonden, vlakbij het winkelcentrum. Een mooi, groot pand wat gratis ter beschikking is gesteld. De winkeliersvereniging heeft de 'Pop-upherberg' op een praktische manier ondersteund door benodigheden beschikbaar te stellen.

De 'Pop-upwinkel' kost zo'n € 8.000 per keer. Dit geld is nodig voor de huur en inrichting van de winkel en voor de kosten van de activiteiten en de sprekers. Je kunt fondsen werven via crowdfunding. Vraag daarnaast of de diaconie zich garant wil stellen voor de kosten. Voor de vaste locatie betaalt de diaconie van de protestantse gemeente in Assen 400 euro per maand

voor huur van een deel van het VVV-pand en voor diensten van het personeel. Na een jaar wordt dit geëvalueerd.

De totale kosten voor 2 maanden 'Pop-upherberg' in Huizen lagen rond de € 1.000,-. De kosten waren voornamelijk voor de inrichting en de catering/voorraad. Dankzij veel giften in natura en bijdragen van de kerken en het feit dat het pand kosteloos ter beschikking werd gesteld door een lokale verhuurder heeft men goedkoop kunnen werken. Daarnaast is er een subsidie verkregen van de Protestantse Kerk ter dekking van het begrote tekort.

Een belangrijk doel van het project is het creëren van een plek voor ontmoeting en gesprek. Een grote stamtafel of een aantal picknicktafels die centraal in de ruimte staan en waaraan koffie en thee wordt geschonken en waar mensen met elkaar in gesprek kunnen gaan werken erg goed.

Daarnaast heb je stoelen of banken nodig waar mensen op kunnen zitten bij de georganiseerde activiteiten. Verder zijn kraampjes of tafels nodig voor de producten die in de winkel verkocht worden.

Je kunt ook kiezen om het tijdelijke pand in te richten volgens een thema. De rode draad in de Herberg in Huizen was 'engelen' en dat was duidelijk terug te zien in de inrichting. Kijk bij de Kringloop, verzamel in de kerngroep en wees vooral creatief.

TIP 5: Activiteiten

Een 'Pop-upwinkel' organiseren vergt een goede voorbereiding. Dat geldt voor tijd investeren in het vinden van een juiste locatie, in crowdfunding en het opzetten van een activiteitenprogramma. De 'Pop-upwinkel' kan in een aantal onderdelen gesplitst worden. Bekijk wat in jullie context mogelijk is.

- Tijdelijke 'Pop-upwinkel': hier kun je producten verkopen van en via diverse goede doelenorganisaties, zoals de Wereldwinkel, Unicef, Amnesty en lokale of eigen goede doelenorganisaties.
- Ontmoetingsplek: Nodig het winkelend publiek uit voor een bakje koffie of thee. Je vrijwilligers hebben tijd en gelegenheid om naar hun mooie of minder mooie verhalen te luisteren.
- Activiteitenprogramma: Stel een gevarieerd aanbod samen van lezingen, presentaties en muzikale optredens, die ieder op een eigen manier een 'mooi verhaal' bieden. Mogelijke voorbeelden:
 - Schrijfactie Write for Rights Amnesty International
 - Kersttheatervoorstelling
 - Concert van een gospelkoor
 - Oudejaarsconference
 - Koffie(b)uur

- Top2000-café
- Lezingen naar aanleiding van een boek met een relevant thema.
- Presentatie van het werk van relevante, lokale organisaties.
- Wensboom met engeltjes
- Maken van een zandsculptuur van Jozef, Maria met Jezus door een kunstenaar
- Adventsgesprekken door predikanten
- Optreden met kerstliederen

TIP 6: Opbrengsten

Er zijn verschillende manieren om naar de opbrengst te kijken. Financieel, maar ook niet-materieel:

- De omzet van de 'Pop-upwinkel' (In Assen ongeveer 5.500-6.000 euro) komt ten goede aan de goede doelen. Alle opbrengsten gaan rechtstreeks naar de organisaties. Ze betalen geen huur of vergoeding.
- Een van de opbrengsten/effecten is dat mensen de kerk vanzelfsprekend vinden.
- Daarnaast zijn er goede samenwerkingen ontstaan met nieuwe partijen (Drenthe college, mbo-opleiding, snuffelstage, verkoop en winkelinrichting).

TIP 7: Samenwerking

Samenwerking is onontbeerlijk, allereerst met de winkeliersvereniging in de buurt en met de eigenaar/beheerder van het winkelpand. Een andere mogelijke samenwerkingspartner is een lokale mbo-school. Leerlingen kunnen meedoen in de voorbereiding bij het opbouwen en inrichten van de winkel. Daarnaast kun je leerlingen inschakelen in het dienstrooster. Ook kun je samenwerken met een lokale theatergroep, die voorstellingen uitvoert in de winkel.

Voor producten in de winkel kun je samenwerken met goede doelen-organisaties, zoals de Wereldwinkel, Unicef, lokale duurzaamheidsprojecten, Amnesty, organisaties die zich inzetten voor mensen met afstand tot arbeidsmarkt etc.

In het runnen van de winkel kun je samenwerken met andere kerken. In Assen is er samenwerking met de protestantse wijkgemeenten en komen er ook vrijwilligers uit de Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt. In Huizen is het project vanuit de gezamenlijke kerken opgestart en die aanpak heeft goed gewerkt.

Huizen: Er waren mooie contacten met mede-vrijwilligers uit andere kerken, zodat de gastheren/gastvrouwen ook goede herinneringen aan de 'Pop-upherberg' overgehouden hebben.

Voor de vaste locatie werkt men in Assen samen met de VVV.

TIP 8: Communicatie

De zoektocht naar een pand kan lastig zijn. Het helpt als je een contact hebt in de winkeliersvereniging die kerkelijk actief is. Diegene kan het concept uitleggen aan de betrokken winkeliers. Het kan ook helpen om een makelaar te zoeken in één van de netwerken van de werkgroep.

Zorg binnen de deelnemende kerken dat de 'Pop-upwinkel' regelmatig onder de aandacht wordt gebracht via een nieuwsbrief, mededeling etc.

Zorg verder voor ingangen in de lokale media waardoor persberichten goed geplaatst worden. Via een Facebook-pagina kun je tijdens de (aan)looptijd van het project actief zijn. Deel filmpjes en berichten om de 'Pop-upwinkel' bekend te maken. Je kunt via Facebook ook extra reclame maken (promotie inkopen). Dit alles draagt bij aan de nodige exposure en dat is één van de doelstellingen om als kerk zichtbaar aanwezig te zijn in en voor de stad.

Bij de entree van de 'Pop-upwinkel' kun je op een ludieke manier aangeven welke bijzondere activiteiten op welk moment in de week worden gehouden. Ook kun je informatieflyers over de activiteiten per week in de 'Pop-upwinkel' neerleggen.

Wil je als gemeente van betekenis zijn voor de mensen in je dorp of wijk? Dan helpt 'Kerk in de buurt' je daarbij. Aan de hand van de praktische startgids kun je ontdekken hoe je buurt eruit ziet en wat past bij je gemeente. Daarna kun je één van de initiatieven kiezen om mee aan de slag te gaan in de buurt of je kunt een eigen initiatief vormgeven. Een aantal maal per jaar kun je andere kerken ontmoeten die ook Kerk in de buurt zijn. Kijk voor beschikbare initiatieven en actuele informatie over 'Kerk in de buurt' bijeenkomsten op www.protestantsekerk.nl/kerkindebuurt of www.kerkindebuurt.nl.

CONTACTGEGEVENS

Protestantse Kerk in Nederland

Website: www.protestantsekerk.nl/kerkindebuurt

E-mail: info@protestantsekerk.nl

Telefoon: (030) 880 18 80

Adres: Joseph Haydnlaan 2a, 3533 AE Utrecht

Kerkpunt

Nederlandse Gereformeerde Kerken

Website: www.kerpunt.nl

E-mail: info@kerkpunt.nl

Telefoon: (038) 427 04 80

Adres: Dokter Spanjaardweg 4b, 8025 BT Zwolle

Christelijke Gereformeerde Kerk

Website: www.cgk.nl

E-mail: diaconaat@cgk.nl

Telefoon: (0318) 582367

Adres: Ghandistraat 2, 3902 KD, Veenendaal